

Bertil Gregings store collage «Nothing More, Nothing Less» er hovedverket i en helstøpt utstilling.

BEGGE FOTO: BERTIL GREGING/TEGNERFORBUNDET

K
O
M
O

Mysteriet papir

Rett som det er
erklæres den ene
kunstteknikken etter
den andre død. Men
selv i vår digitale
tidsalder kommer de
manuelle arbeidsfor-
mene tilbake, gang
etter gang.

KUNST
Bertil Greging:
«Pappskallepapirarbeider»
Barbara Czapran: «Stillheten er
mitt papir»
Tegnerforbundet, Oslo, 9/4 – 3/5
Ørnulf Opdahl: «Grafikk»
Kunstverket, Oslo, 9/4 – 10/5

Tillat meg å være kjedelig: Det er absolutt ikke noe spektakulært ved dagens anmeldelse – den skal handle om noe så enkelt som papir. Det er noe spesielt med dette materialets taktilitet, mediets umiddelbarhet og tilgjengelighet. Mange kunstnere ser skisseblokken som en uunnværlig del av tilværelsen. Denne anmeldelsen skal innom tre utstillinger som skiller seg fra den detaljorienterte renessansen tegnemålet har fått det siste tiåret. Hver på sin måte demonstrerer Barbara Czapran, Bertil Greging og Ørnulf

Opdahl hvor ulikt papir kan oppleves.

Først et lite sidesprang: Søndag 12. er siste sjanse for å se den høyst severdige utstillingen «Melgaard+Munch». Selv om den inneholder flere verk på digitale medier, er den bygd opp av kunstverk laget i manuelle teknikker som maleri, grafikk, tegning, skulptur og tekstil. Og siden denne anmeldelsen skal dreie seg om papir har jeg en anbefaling til dem som tar turen til Munchmuseet: Oppsøk Bjarne Melgaards tidlige verk på papir. Der viser han tegneriske evner av eksepsjonell kvalitet.

Berømmelse er én målestokk, men langt mindre kjente Bertil Greging (født 1957) kan absolutt sammenlignes med Bjarne Melgaard (født 1967). Begge har en råhet i uttrykket som gir fascinerende bilder. Greging har tilsligere forsøkt å feste grep på verden ved å skildre ansikter. Da jeg anmeldte hans utstilling i 2009, under tittelen «På oppdagelsesferd i kaos», skrev jeg at tegningene hadde en tiltalende råhet: «Tiltalende fordi råheten ligger i komposisjonene. Elementene er stablet oppå hverandre og bildene er bristeferdige av detaljer. Like fullt oppleves opphopningen av elementer positivt, og det er en opplevelse å gå på oppdagelsesferd i bildene.»

Det samme kan sies om utstillingen i Tegnerforbundet, men nå er det kommet (relativt) ro til bildene, pluss et tilleggselement i form av humor. Her finnes ironisk distanse side om side med lune kommentarer. For eksempel er «Finger Drawing» en artig sak der den enkle utførelsen trumfes av den oppfinnsomme løsningen. Eller se på den grafisk enkle, sort-hvite gjengivelsen av morgendrømmen der den ikoniske, modernistiske kunstneren Jackson Pollock sa «Don't give up go'on» til Greging. Ellers er det flere slående arbeider, men det er også helt «ordinære» tegninger som gjennom Gregings montasjeteknikk får et helt eget preg. I den store collagen «Nothing More, Nothing Less» prøver han nok en gang å skape orden i kaos. Jeg synes det balanserer – hårfint.

En annen det er verd å legge merke til er Barbara Czapran (født 1953). Hun deler galleri med Greging, men hun har valgt en koncentreret presentasjon i prosjektrommet i påvente av en større utstilling i Drammen i januar. Der Greging primært jobber på papiret (selv om bruken av papp og funnede plater preger flere arbeider), arbeider Czapran med papir som skulptur i rom.

Utgangspunktet denne gangen er farget papp som hun har kjørt gjennom makule-

ringsmaskin. Strimlene (eller røkelsespinner og arkitektpapp) settes sammen med limpistol, og selv om det er enkelte gjenkjennbare figurer (som en hatt, skåler og et skulderfragment) er det den luftige konstruksjonen som skaper objektene. De fargerike kunstverkene, som kan minne om «Fugleredet» fra Beijing-OL, er hengt tett på vegger, og monteringen fremhever de enkelte objektene mettede form. Dette er arbeider som kan blåses opp i format og bli fine utsmykninger.

Den tredje kunstneren er mer berømt. Ørnulf Opdahl (født 1944) er den kraftfulle naturskildreren i norsk kunst. Han er tett knyttet til vestlandsnaturen, og utstillingen i Kunstverket Galleri overrasker ikke i så måte. Her er de velkjente, stupbratte fjellene og det dramatiske lyset fanget med god, billedmessig dramaturgi. Utstillingen består utehukkende av ny grafikk utført i litografi og etsning, i all hovedsak laget på Atelier Larsen i Helsingborg der han også laget grafikkmappen «Tre reiser – Tre landskap» sammen med dronning Sonja og Kjell Nupen.

Det som overrasker er den forfriskende måten han jobber med etsning og dyptrykk på. De siste tre årene har han prøvd ut etsningens mulig-

Bertil Greging utvider sitt kunstneriske uttrykk med en dose humor som i «The Ghost Meeting».

heter, og selv om de nye bildene ikke er noen revolusjon er det moro å se en eldre kunstner som tør å utfordre seg selv. Vi så tendensene allerede på utstillingen med dronningen i 2011, og nå viser han flere bilder med et uttrykk som utfordrer billedrommet. Spesielt dyptrykk-studiene av regn er fascinerende, der arbeidet i kobberplaten kombineres med en komposisjonsmessig friskhet. Og i samspill med vakkert papir blir bildet komplett, ganske enkelt.

LARS ELTON
Kunstcritiker
KUNST
lars@elton.no